

Het wordt hoog tijd dat er te Oostende een centraal archief komt met een bevoegde archivaris. Waarom kan Oostende niet wat kleinere Vlaamse steden, zoals Veurne of Poperinge, wel kunnen ? Of blijft de Oostendse mentaliteit "Toujours prêt aux bénéfices mais non aux sacrifices", reeds aangeklaagd in 1905, steeds verder doorleven ?

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (31)

door Aimé SMISSAERT (+)

Vrijdag 18e December. -

VIJFENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gansch den morgen kwamen veel gekwetsten toe. Rond 5 1/2 ure trokken een 500 tal "grijze vesten" Middelkerkewaarts op. Terzelvertijde kwamen 341 gekwetsten uit die richting terug. Rond 1 1/2 ure slaan een paar duizend Duitschers den Nieupoortschensteenweg in.

Gansch den namiddag ook kwamen veel gekwetsten toe, alsook een 20 tal mariniers, de handen op den rug gebonden, en door "grijze vesten" opgeleid. Volgens wij later vernamen, waren het mannen die geweigerd hadden tegen den vijand op te rukken !

Gister namiddag was in het restauratiehuis de Renommée, alles in orde gebracht in 't vooruitzicht der komst van den nieuwen staf; zelfs was er een telefoontoestel geplaatst, teneinde in verbinding te zijn met de Kommandantur. Tegen den avond werd bevel gegeven het telefoontoestel af te nemen. Deze noen nu, terwijl een 50 tal officieren lustig aan het smullen waren, kwamen 3 opperofficieren van den staf binnen. De officieren moesten hun eten laten staan en het toestel in allerhaast herplaatsen, terwijl de groote sabelslepers eenige dozijntjes oesters, overgoten met eene lekkere flesch Rijnschen wijn, verorberden.

* * *

Er begint orde te komen in den verkoop van brood. Schier al de huisgezinnen hebben thans hunne kaart, de nieuwe broodkaarten zijn door het Onderstandskomiteit afgeleverd en de bakkers hebben uitgeplakt op welke uren er brood te bekomen is. Op die manier gebeuren geene opstootjes meer aan de bakkerijen.

Te Stene worden ook maatregelen genomen ten einde de bevolking van brood te voorzien. De burgemeester heeft een bevel uitgevaardigd, waarbij de landbouwers verplicht worden de voorhanden zijnde terwe te dorschen; weigeren zij aan dit bevel te voldoen, de gemeente zal werkvolk zenden om de terwe ter plaats te dorschen.

* * *

De Duitschers breken de torenspits der kerk van Mariakerke-dorp af. E.H. SEYNHAEVE, onderpastoor der parochie, kreeg desaangaande op 15 dezer volgend schrijven :

Mijnheer de Pastoor,

Bij bevel van den kapitein moet de toren uwer kerk gebroken worden.

't Best is heden rond 1 tot 2 ure met de sleutel te komen achter het museum Stracké. M.M. de O.Luitenant zal u wachten.

Oberl. u. Battkom.
PRANATZKY

E.H. SEYNHAEVE voldeed aan dit bevel : hij bracht den sleutel op 15 dezer, doch mocht hem tot heden houden.

* * *

De personen bij wien wijn wordt opgeëischt, kunnen van heden af, tussen 6 1/2 en 7 ure 's avonds de hun afgeleverde bons laten geldig maken in het huis van M. Arthur VAN GLABBEKE, provinciaal raadsheer, Euphrosina Beernaertstraat, alwaar een duitsche officier, VON DER HEYDE bij name, zijn intrek heeft genomen.

* * *

Volgende voorschriften den aankoop van koopwaren buiten stad betreffend zijn door de gemeenteoverheid, in overleg met de duitsche overheid, genomen en in de bureelen van het stadhuis aangeplakt :

"Het verschaffen van koopwaren buiten stad moet in gemeenzaamheid geschieden door verschillende handelaars dezer stad. Het totaal dezer aankopen moet eene lading van een of meer spoorwagens uitmaken.

Een dezer handelaars, aan te duiden door de belanghebbenden en door deze voorzien van geldmiddelen voor het aankopen der vereischte goederen, zal enkel de toelating bekomen deze aankopen te doen.

De reis zal onder militaire geleiding geschieden".

Als gevolg op de gemeenteraadszitting van gister stelde 't Schepencollege deze morgen volgend protest op :

Den Heer Bittinger,
Kapitein-luitenant en Plaatsbevelhebber,

Wij moeten uwe aandacht vestigen op het overwegend belang der opeischingen welke ten laste gelegd worden der stad Oostende door tusschenkomst van uwe kommandantuur en waarvan het totaal tot op heden een zeer hoog cijfer bedraagt. Het is stellig dat dat de onkosten aldus ten laste gelegd van ons bestuur ver de wegen en middelen overschrijden waarover het beschikt en waarover we zullen kunnen beschikken in het vervolg. De opeischingen bevatten vele voorwerpen en koopwaren welke in onze stad niet voorhanden zijn. Dat is het geval voor al onze voortbrengselen van den landbouw, van den veekweek, waarbij ons bestuur al de winsten verliest welke de tusschengeplaatste personen opstrijken die ons in staat stellen ze te leveren.

Acht ge niet, Heer Plaatsbevelhebber, dat het niet aannemelijk is dat onze stad koopwaren moet leveren waarover ze niet beschikt door den normalen weg van zijn eigen voortbrengst en van zijn plaatselijke nijverheid en dat het redelijker zou zijn die voorwerpen op te eischen

ten laste der gemeenten welke ze op eene natuurlijke wijze voortbrengen ? Dat is, dunkt ons, den geest der beschikking welke het opeischingsrecht regelen.

Wij moeten dan ook nog gansch uwen aandacht vestigen op den aard van zekere dier opeischingen, welke de levering bevatten van eene groote hoeveelheid zeer duur timmerhout en het betalen van dagloonen voor kasseiing, het graven van loopgrachten, enz.

Daar die opeischingen niet dienen voor het bezettingsleger stellen ze ons bloot ernstig de stellige bepalingen van de overeenkomst van Den Haag te schenden. Art. 52 ervan zegt inderdaad dat de opeischingen voor de bevolking de verplichting niet mogen bevatten aan de krijgsbedrijven tegen het vaderland deel te nemen.

Welnu, door de betaling der dagloonen voor kasseiingswerken, voor het graven van loopgraven enz. en door de betaling van groote hoeveelheden timmerhout leenen wij de hand tot het rechtstreeksch deelnemen onzer werklieden aan de krijgsbedrijven alsook tot het deelnemen onzer bevolking door den grooten last welke zij aan de stad opleggen, last welke moet gedragen worden door de algemeenschap der belastingschuldigen.

Wij hebben geacht dat het noodig was die twee punten aan uwe welwillende aandacht te onderwerpen, hopende dat gij het gegronde onzer bezwaren zult inzien en maatregelen zult nemen om die opeischingen in overeenstemming te brengen met de internationale overeenkomsten en de rechtvaardige verdeling tusschen al de gemeenten.

Aanvaard, Heer Plaatsbevelhebber, de uitdrukking onzer bijzondere hoogachting.

Voor het Kollege

De Sekretaris
(g.) F. THONE

De Burgemeester
(g.) A. LIEBAERT

Terwijl het Schepencollege daarmee bezig was kwam eene dringende en belangrijke opeisching van timmerhout toe.

M. LIEBAERT was van gedacht eerst het protest te verzenden - maar rond 12 1/2 ure kwam luitenant DICKEL, met 4 soldaten, bajonet op het geweer, naar zijn bureel, en hij moest mede naar de Kommandantur. Op zijn verzoek vergezelde M. THONE, gemeentesekretaris hem.

In de Kommandantur eischte BITTINGER de onmiddellijke uitvoering der opeischingen, anders zouden seffens dwangmiddelen worden toegepast. M. LIEBAERT meende te moeten toegeven, doch overhandigde tevens het protest. "k Zal daarvan kennis nemen, zei BITTINGER, en vervolgens het stuk naar de Hoogere Overheden verzenden".

Rond 1 1/2 ure waren de hh. LIEBAERT en THONE vrij.

Zaterdag 19e December. -

ZESENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Heden, gansch den dag, hevig kanongebulder langs de kanten van Slype en Middelkerke. Gansch den dag ook worden hulptroepen,

DE OOSTENDSE ZEEDIJK 1940-44

kanonnen, krijgsvoorraden en voorraadkarren, gezonden in beide richtingen. Verscheidene honderde gekwetsten worden ingebracht.

Het wordt in stad van langs om slechter : voor de minste kleinigheid regent het boeten, 10, 20 ja 50 frank ! Enkele voorbeelden : Dr MERCHIER botst op den hoek der "Ville de Londres" op een officier, 10 frank boete; M. Jan BLOMMAERT, een plakkersbaas der Langestraat, op wandeling zijnde, gaat de "Nukkerbrug" over, 50 frank boete; advokaat Maurice VANDER HEYDE wordt met 25 mark beboet, om een automobiel van te dichtbij bekeken te hebben.

* * *

Deze morgen vergaderde de Provinciale Raad van West-Vlaanderen te Brugge, ten einde de noodige maatregelen te nemen betreffende de oorlogsschatting van 480 millioen (40 per maand door de Duitschers de Belgische provinciën opgelegd).

21 leden waren tegenwoordig, o.a. MM. LIEBAERT en Arthur VAN GLABBEKE, provinciale raadsleden voor het kanton Oostende, die samen met advokaat VERDEYEN, in den auto van den plaatsbevelhebber BITTINGER de reis Oostende-Brugge hadden gemaakt.

De vergadering keurde de overeenkomst goed te sluiten met de Société Générale. Die machtige Bankmaatschappij zal de oorlogsschatting betalen en daartoe bankbriefjes uitgeven. Voor 1916 zullen de provincies niet genoodzaakt zijn, voor wat betreft de terugbetaling der oorlogsschatting, lasten te heven.

* * *

A propos van oorlogsschatting en opeischingen : de Kommandantur eischt de levering der 1.800 matrassen en 20.000 wolle sargi n, over eenige dagen gevraagd. BITTINGER verklaarde dat "de laatste der grenadiers nog eerder op eene matras moest slapen dan de keizer".

De stad is dus verplicht die matrassen en sargi n uit de hotels en verlaten woningen te halen - als ze nog niet gelangvingerd zijn door de Duitschers.

Zondag 20e December. -

ZEVENENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gansch den nacht zijn er hulptroepen aangekomen, ruitery, voetvolk en artillerie. Zij namen hunnen intrek, gedeeltelijk in eenige ledigstaande stadsscholen, gedeeltelijk in de huizen van het Westerkwartier (H. Hert).

Rond 8 ure kwam een volle tram met gekwetsten van de richting van Middelkerke af.

Om 8 ure had in de HH. Petrus en Pauluskerk eene Duitsche militaire mis plaats; om 9 ure een dienst in de Anglikaansche kerk.

Rond 11 ure hangt een Duitsche vastliggende luchtbal tusschen Raversyde en Leffinghe.